

LLTB ENERGIEVISIE

*Land- en tuinbouw onmisbare schakel
in toekomst energiesysteem*

‘Boeren en tuinders geven Limburg energie’. Als het aan de LLTB ligt, wordt dit binnenkort gezegd over de agrarische sector in de provincie. In de energievisie die de belangenbehartiger heeft opgesteld richting 2050 is de boodschap kraakhelder: De Limburgse land- en tuinbouw is een onmisbare schakel in het Limburgse duurzame energiesysteem.

De visie geeft de stevige inzet van de LLTB weer op het thema klimaat en energie om boeren en tuinders klaar te stomen en in positie te brengen om de rol van die schakel te pakken. ‘Over 10 jaar produceren onze Limburgse agrariërs nog steeds gezond, lekker en betaalbaar eten én zijn zij daarbovenop essentieel voor ons energiesysteem’, aldus Fons Kersten, hoofdbestuurder bij de LLTB en portefeuillehouder Klimaat en Energie. ‘Ze kunnen substantieel bijdragen aan de bestaanszekerheid van elke Limburger.’

In de ogen van de LLTB is de land- en tuinbouwsector richting de toekomst primair producent van voedsel en welzijn en in 2050 klimaatneutraal. Daarnaast vervult de sector een belangrijke bijdrage aan het energiesysteem door de omgeving te voorzien van betrouwbare en betaalbare duurzame energie. Dit gebeurt middels besparing, balancering van de energie-infrastructuur, duurzame op-werk, productie van energiedragers en de productie van biobased bouwmaterialen.

De doelen die in de visie opgesteld zijn, moeten uiteraard passen binnen de beleidskaders waarin gewerkt dient te worden. Zowel op Europees, nationaal en provinciaal niveau. Een korte toelichting op de beleidskaders is te lezen in de bijlage.

Limburgse energiemaatschappij

Begin dit jaar heeft de Provincie Limburg het beleidskader Nieuwe Energie en Schoon Leefmilieu opgesteld voor 2024-2027. In dit beleidskader is afgesproken een Limburgse energiemaatschappij op te richten. De LLTB heeft zich hierbij aangesloten, input geleverd en ziet hierin een onmisbare rol weggelegd voor de Limburgse boeren en tuinders. Dit is ook in de visie van de LLTB meegenomen. ‘Dit betekent dat we doorschakelen van energieclustering op bedrijfsniveau, naar lokaal en dan naar regio niveau. Dit in goed overleg met de provincie, de Regionale Energie Strategieën (RES) in de vorm van RES Zuid-Limburg en RES Noord- en Midden-Limburg en overige relevante stakeholders’, aldus Fons Kersten. ‘Ook maken klimaat en energie onderdeel uit van de gebiedsprogramma’s waarbij duidelijk is dat de land- en tuinbouw wezenlijk bijdraagt aan het invullen van de bredere doelen van deze programma’s.’ Middels het initiëren van (pilot)projecten wil de LLTB graag laten zien hoe het nieuwe energiesysteem van de toekomst eruit kan zien.

Mogelijkheden en kansen

In die toekomst zijn volgens de LLTB meer mogelijkheden om energie op duurzame wijze op te wekken. Ook liggen volgens de belangenbehartiger nog tal van kansen in de sector. Wat wordt er al gedaan en wat kan de sector nog doen? We lichtten het kort even toe.

Wat doet de agrarische sector al?

- Energiebesparing met scala aan maatregelen en investeringen
- Opwek duurzame energie door middel van zonnepanelen, windmolens, warmtekrachtkoppeling
- Gebruik restwarmte
- Vastlegging CO₂ in bodem en gewassen
- Balancering energiesysteem
- Optimaliseren elektriciteitsnet
- Energie innovaties als waterstof

Draagvlak creëren

Vanuit de LLTB zijn al diverse initiatieven ondernomen om draagvlak te krijgen voor de energievisie. Zo zijn er een aantal werkbezoeken met de gedeputeerden en ambtenaren geweest met betrekking tot de mogelijkheden van bijvoorbeeld groen gas en geothermie, waaronder eind maart aan twee bedrijven in Horst aan de Maas. Tijdens deze ochtend werd ingegaan op de mogelijkheden en potentie van geothermie in Limburg in de herkansing te zetten, na de stilstand vanaf 2018. Kersten: 'Geothermie vormt een belangrijk onderdeel van de toekomstige energiemix van Nederland. De ondernemers gaven aan dat geothermie niet alleen nodig is voor het duurzaam verwarmen van hun eigen kassen, maar dat zij die duurzame warmte ook kunnen en willen inzetten voor het verwarmen van omliggende dorpen in de regio.' De bijeenkomst werd samen opgepakt met Glastuinbouw Nederland regio Limburg.

Daarnaast is ook samen met ondernemers uit Horst aan de Maas gestart met het informeren van de gemeenteraad en het college over de rol van de land- en tuinbouw in de energietransitie. Daar wordt nu meegedacht over herijking Kader opwek duurzame energie (KODE) en een mogelijke pilotproject bij veld-Oostenrijk. Ook is de LLTB betrokken bij een onderzoek in de gemeente Leudal inzake een nieuwe energie samenwerkingsvorm tussen agro, industrie en burgers. Concreet wordt daar nu deze nieuwe samenwerkingsvorm uitgewerkt en gekeken naar mono-mestvergisting samen met energie-coöperatie Leudal. Ook heeft het project Boeren met Energie een start gemaakt. Nu nog alleen in Noord- en Midden-Limburg, maar uitrol naar Zuid-Limburg wordt opgestart.

Waar liggen kansen?

- Meervoudig gebruik bij opwek duurzame energie
- Koppelkansen in de agrarische sector, voornamelijk tussen veehouderij en glastuinbouw. Maar ook richting bebouwde omgeving en industrie.
- Energiehubs. Een mooi voorbeeld hiervan staat op het bedrijvenpark in Nederweert. Waar wordt met een hub hun eigen netwerkcongestie opgelost.
- Netcongestie tegengaan
- Groen gas productie uit mestvergisting
- Geothermie
- Waterstof
- SMR (kleine kerncentrales)
- Biomassa

Gasnetwerk

Positieve factor is dat het benodigde netwerk voor transport, het gasnet, voor de meeste bovengenoemde kansen er al ligt. De capaciteit op het gasnetwerk is bovendien vele malen groter dan op het elektriciteitsnet en transport via de gasleiding is veel goedkoper. Kersten: 'Als LLTB willen we graag aan de slag om dit warmtespoor verder vorm en inhoud te geven. Dat doen we liever niet alleen. Daarom roepen we ondernemers, de RES-regio's Zuid-, Noord- en Midden-Limburg, maar ook de provincie en Limburgse gemeenten op deze handschoen met ons op te pakken. De klimaatopgave is een uitdaging waar we als hele samenleving voor staan en de energietransitie gaat niet vanzelf. We moeten aan de slag. Van veld tot volt en van groen gras tot groen gas.'

Maar dit is niet voldoende. Er is nog een hoop werk aan de winkel om de gestelde doelen te halen en alle kansen ook daadwerkelijk te onderzoeken en te realiseren. Denk hierbij aan betrokkenheid en verbinding verduurzamingsplannen, actief faciliteren van en snelle procedures bij initiatieven, open vizier bio-energie en innovatie en de lobby van geothermie, netcapaciteit en oplossen netcongestie.

Hoe nu verder?

De energievisie van de LLTB blijft continue in ontwikkeling. Hierbij blijft het belangrijk dat de land- en tuinbouwsector betrokken en aangesloten blijft bij de invulling van de energietransitie. Daarin is het nodig dat andere partijen en organisaties de sector ruimte geven om hun rol te pakken bij het stabiliseren en optimaal benutten van het energienetwerk. Ondertussen is de LLTB volop met partijen en ondernemers in gesprek om aan de slag te gaan met concrete (pilot)projecten en te zorgen dat klimaat en energie goed wordt ingebed in het NPLG en LPLG.

Wilt u meer informatie over de energievisie of projecten of wilt u bijvoorbeeld meedenken over kansen en mogelijkheden, neem dan gerust contact op via de LLTB-ijfolijn of stuur een mail naar info@lltb.nl o.v.v. 'Energievisie'. Of stuur een mail naar een van onderstaande collega's van de LLTB.

'Onze boeren en tuinders, die hebben energie. Letterlijk en figuurlijk!'

Fons Kersten

Hoofdbestuur LLTB
Portefeuillehouder Klimaat & Energie
fkersten@lltb.nl

Iwan Gijsbers

Projectleider Klimaat & Energie
igijsbers@lltb.nl

Annemie Hermans

Projectleider Glastuinbouw
ahermans@lltb.nl

Patrick Lemmens

Projectleider Biocirculaire Economie
plemmens@lltb.nl

